

Datum: 2023-10-13
Dnr: 3.2-23/0087

Beslut i fråga om oredlighet i forskning

Beslut

Nämnden för prövning av oredlighet i forskning (nedan nämnden) beslutar att [REDACTED] inte gjort sig skyldig till oredlighet i forskning.

Bakgrund

Den 22 maj 2023 inkom en anmälan om oredlighet i forskning till nämnden från [REDACTED]. Den forskning som anmäls avser materialvetenskap och frågan om partikelutskiljning av låglegerade verktygsstål.

Anmälan avser misstankar om plagiering i följande avhandling:

- Avhandling: [REDACTED]

Anmälaren anför att de delmål som anges i avhandlingens inledning är ordagrant kopierade från den projektansökan som finansierat avhandlingsprojektet. Anmälaren menar att det utgör plagiering.

Anmälaren beskriver hur hon och [REDACTED] vid Kungliga tekniska högskolan (nedan KTH) sökt och fått medel från Stiftelsen för strategisk forskning (nedan SSF) genom utlysningen ”Forskningsinstitutsdoktorand 2015”. Ansökan byggde enligt anmälaren på hennes tidigare forskning och var förankrad hos KTH och hos Swerim AB (dåvarande Swerea KIMAB AB), där anmälaren var anställd. Ansökan beviljades med anmälaren som projektledare och en doktorand kunde anställas. Anmälaren avslutade sin anställning vid Swerea KIMAB AB och fick, menar hon, därmed inte leda projektet.

Den ansökan om medel som åberopas i anmälan är:

- Projektansökan: [REDACTED]

[REDACTED]

Anmälaran anmärker även på att de delarbeten som avhandlingen består av refererar till projektansökan och SSF:s projektfinansiering. Dock saknas enligt anmälaran uppgifter om att hon har skrivit delar av projektansökan. Anmälaran pekar även på att vissa litteraturreferenser återfinns både i projektansökan och i avhandlingens texter.

De fem delarbetena är:

- Publikation 1:

[REDACTED]

Publikation 2:

- [REDACTED]

- Manuskript 3

[REDACTED]

- Manuskript 4

[REDACTED]

- Manuskript 5

[REDACTED]

[REDACTED] **ytrande**

[REDACTED] bestrider att han gjort sig skyldig till plagiering. Han beskriver att han anställdes som doktorand i projektet i enlighet med projektets syfte. Anmälaran har inte varit aktiv i projektet och de har heller inte haft någon kontakt under arbetets gång, uppger [REDACTED].

Projektet har enligt [REDACTED] i stora drag följt projektplanens mål även om vissa metoder ändrats. Därför, menar han, är det naturligt att återkoppla till projektets ursprungliga mål för att visa hur arbetet utförts. [REDACTED] anför vidare att det gjorts hänvisningar till projektet och till finansören SSF i avhandlingens inledning och i avhandlingens delarbeten i enlighet med finansörens önskemål. Han har inte sett det som nödvändigt att ange vem eller vilka som ursprungligen skrivit projektansökan.

[REDACTED] uttalande

[REDACTED] har som handledare till [REDACTED] och som medsökande av aktuella projektmedel ombetts att uttala sig i ärendet. Han anför att anmälaren avslutade sin anställning på dåvarande Swerea KIMAB och att en ny projektledare utsågs därefter. Projektet, menar [REDACTED], var inte personligt och finansören godkände den nya projektorganisationen med ny projektledare. Enligt [REDACTED] har projektorganisationen följt de övergripande målen i projektplanen vilket var ett krav från finansören. Att forskningen i projektet skulle bygga på anmälares forskning menar [REDACTED] inte stämmer.

[REDACTED] anser att [REDACTED] använt sig av projektets övergripande mål på ett korrekt sätt i avhandlingens inledning. Projektansökan har också refererats till i avhandlingens delarbeten. [REDACTED] menar att anmälares påstående om att det saknas referenser därför är grundlöst.

Rättslig reglering

Nämnden ska pröva frågor om oredlighet i forskning enligt lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning (nedan lagen).

Definitionen av oredlighet i forskning är enligt 2 §:

en allvarlig avvikelse från god forskningssed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering som begås med uppsåt eller av grov oaktsamhet vid planering, genomförande eller rapportering av forskning.

Nämndens prövning sker stegvis utifrån bestämmelsen ovan.

Nämndens motivering av beslutet

Den forskning som omfattas

Forskare

Enligt 4 § i lagen ansvarar forskaren för att följa god forskningssed i sin forskning.

Som forskare räknas personer som genomgår eller har genomgått forskarutbildning och som deltar i forskning. Övriga personer som deltar i forskningsverksamhet, exempelvis studenter på grundnivå eller avancerad nivå samt teknisk och administrativ personal, bör inte räknas som forskare.¹

Nämnden anser att [REDACTED] är forskare eftersom han genomgått forskarutbildning och deltagit i forskning.

Planering, genomförande eller rapportering av forskning

De avvikelser som kan utgöra oredlighet i forskning ska enligt definitionen i 2 § lagen ha begåtts vid planering, genomförande eller rapportering av forskning. Det innebär att begreppet oredlighet avser avvikelser under hela forskningsprocessen.¹ Med rapportering avses både publicering och andra typer av offentliggöranden.²

Nämnden bedömer att [REDACTED] avhandling utgör rapportering av forskning och därmed omfattas av 2 § och nämndens prövning.

Fabricering, förfalskning eller plagiering

De former av oredlighet som nämnden ska pröva är fabricering, förfalskning och plagiering. Begreppen är inte definierade i lagen, men i förarbetena refereras till att de finns beskrivna i forskningsetiska kodexar och riktlinjer som till exempel Den europeiska kodexen för forskningens integritet^{3, 4}.
Plagiering innebär att en forskare använder andras texter, idéer eller arbeten utan att ge tillbörligt erkännande till ursprungskällan.⁵

Anmälaren menar att [REDACTED] avhandling plagierat de delmål som återfinns i en ansökan om projektmedel hos Stiftelsen för strategisk forskning. Anmälaren menar också att det saknas hänvisningar i avhandlingen till projektansökan och vilka som skrivit den.

Nämnden konstaterar att Stiftelsen för strategisk forskning finansierat [REDACTED] forskarutbildning. Arbetet har utförts vid Kungliga tekniska högskolan i samarbete med Swerim AB i enlighet med den projektplan som godkänts av finansiären. Nämnden anser att det förhållandet att avhandlingen ordagrant återger de mål som angetts i ansökan om medel och i projektplan inte kan utgöra plagiering av de senare eftersom hänvisningar har gjorts till både finansiär och projektplan. Nämnden menar vidare att det inte kan utgöra plagiering att återge dessa uppgifter utan att ange vem eller vilka som författat ansökan och projektplan. Den ordagranna återgivningen av

¹ Prop. 2018/19:58, s. 100.

² Prop. 2018/19:58, s. 49.

³ Den europeiska kodexen för forskningens integritet. Reviderad utgåva. Berlin: All European Academies (ALLEA); 2023, kap. 2.6.

⁴ Prop. 2018/19:58, s. 45, 100.

⁵ Prop. 2018/19:58, s. 45, 100.

projektets delmål som gjorts i avhandlingens inledning menar nämnden är korrekt utförd. Nämnden anser därmed att [REDACTED] inte gjort sig skyldig till plagiering.

Övriga anmärkningar från anmälaren bedömer nämnden inte rör frågan om oredlighet i forskning.

Sammanfattning av beslutet

Sammanfattningsvis finner nämnden att [REDACTED] inte gjort sig skyldig till oredlighet i forskning.

Nämnden har fattat beslut i detta ärende efter föredragning av handläggaren Magnus Gudmundsson.

Thomas Bull
Ordförande

Magnus Gudmundsson
Handläggare